

A
Nemzeti Munkaügyi Hivatal
Munkavédelmi és Munkaügyi Igazgatóság
Munkavédelmi Főosztályának tájékoztatása

a mezőgazdasági munkák során kialakuló fototoxikus bőrreakcióról
(fito-fotodermatitisz)

Nyári mezőgazdasági munkáknál a fizikai munkavégzésből származó kockázatokon és a szabadtéri klímakörnyezet kedvezőtlen hatásain kívül számolni kell az ún. *fito-fotodermatitisz* kialakulásának veszélyével is.

A fito-fotodermatitisz olyan gyulladós bőrreakció, ami akkor fordul elő, ha egyes növények (pl. zeller, petrezselyem stb.) leveleivel, szárával való érintkezés után napfény éri a bőrfelületet. Kezdetben égő érzés, majd piros kiütés, néha hólyag jelenik meg. Ez körülbelül 24 órával az expozíció után történik. A bőrtünetek 1–3 napig rosszabbodnak, majd javulni kezdenek. Általában nincs viszketés. Az elváltozás nem fertőző. Leggyakrabban a növényekben található furokumarinok (pszoralének) okozzák.

A hazánkban termesztett, gyógy- és fűszernövényként használt ernyősvirágzatúak a legaktívabb fototoxikus növények, számos allergénnel.

Fotodermatitiszt okozó növények

	Magyar név	Botanikai név	Photoallergén
Ernyősvirágzatúak családja (<i>Apiaceae</i>)	Angyalgyökér	<i>Angelica archangelica</i>	furokumarin
	Sárgarépa	<i>Dacus carota</i>	furokumarin
	Zeller	<i>Apium graveolens</i>	apiol, limonén
	Paszternák	<i>Pastinaca sativa</i>	furokumarin
	Kapor	<i>Anethum graveolens</i>	apiol, karvonnak
	Édeskömény	<i>Foeniculum vulgare</i>	anetol, limonén
Rutafélék családja (<i>Rutaceae</i>)	Citronád	<i>Citrus medica</i>	
	Citrom	<i>Citrus limon</i>	
	Savanyú citrom	<i>Citrus aurantiifolia</i>	
	Bergamott narancs	<i>Citrus bergamia</i>	
	Kerti ruta	<i>Ruta graveolens</i>	
Eperfafélék családja	Füge	<i>Ficus carica</i>	

Forrás: Juhász Miklós - *Kontakt dermatitist kiváltó növények*, Amega - 2014. 21. évf. 1. sz., pp. 14-17.

A Nemzeti Munkaügyi Hivatal jogelődje az Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Főfelügyelőség háttérintézménye az Országos Munkahigiénés és Foglalkozás-egészségügyi Intézet 2010-ben a foglalkozási bőrbetegségekkel (kontakt dermatitiszek) kapcsolatban „lakossági” és

„szakmai” tájékoztató anyagokat (útmutatót) jelentetett meg a honlapján (<http://www.omfi.hu/>), a „Tájékoztató” menüpontban.

A bőrgyulladás megelőzésének legfontosabb lépései:

- *El kell kerülni a közvetlen bőrérítkezést a fototoxikus/fotoallergén anyagokkal, növényekkel, amelyek bőrgyulladást okoznak!*
- *Védeni kell a bőrt!*
- *Figyelni kell a bőrgyulladás korai tüneteire!*

A bőrt védeni kell a következők betartásával:

- Megfelelő munka-/védőruhát és kesztyűt kell viselni, amely megakadályozza a közvetlen érintkezést a fototoxikus/fotoallergén anyagokkal, növényekkel!
- A bőrt védeni kell az UV-sugárzás hatásaitól!
- Azonnal le kell mosni a bőrt, ha rákerül valamilyen anyag, amely irritációt, allergiás reakciót okozhat!
- Fontos az alapos, de kíméletes szárítás a kézmosás, tisztálkodás után, amelyhez lehetőség szerint puha pamut vagy papír törülők kell használni!
- Rendszeresen ellenőrizni kell a bőrt és figyelni a bőrgyulladás korai jeleire! A korai felfedezés megelőzheti a súlyosabb bőrgyulladás kialakulását. Panaszok esetén haladéktalanul orvoshoz kell fordulni, szükség esetén idejében meg kell kezdeni a gyógykezelést.

Az ingyenesen hívható, telefonos Munkavédelmi Információs Szolgálat tájékoztatást nyújt a munkavédelemmel kapcsolatos jogosultságokról és kötelezettségekről a munkavállalók, munkáltatók, az érdekképviseleti szervek és minden, a munkavédelem kérdései iránt érdeklődő számára.

Zöld szám: **06 80 204-292**, hívható: hétfőtől-csütörtökig: 8.30-16.00, pénteken: 8.30-13.30-ig.
E-mail: munkaved-info@lab.hu

Budapest, 2014. július 25.